

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Rigó Kornélia ügyvéd által képviselt felperesnek jogtanácsos által képviselt Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központja alperes ellen növényvédelmi bírság ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2007. június 29. napján kelt 11.K.20.249/2006/20. számú jogerős ítélete ellen az alperes által 21. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelme folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

Í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 11.K.20.249/2006/20. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 30.000 (azaz harmincezer) forint elsőfokú és 20.000 (azaz húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az Államnak - külön felhívásra - 16.500 (azaz tizenhatezer-ötszáz) forint kereseti és 36.000 (azaz harminchatezer) forint felülvizsgálati illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A Tatai Körzeti Földhivatal két dolgozója 2005. szeptember 6. napján helyszíni ellenőrzést végzett községek külterületén. Az ellenőrzés során megállapították - az általuk használt GPS készülék adatai alapján -, hogy a felperes tulajdonában álló, község hrsz. és község hrsz., 16 ha 5221 m² területű ingatlanok 95%-ban virágzó parlagfűvel fertőzöttek.

A Komárom-Esztergom Megyei Növény- és Talajvédelmi Szolgálat (elsőfokú hatóság) a felperest a parlagfű elleni védekezés elmulasztása miatt 280.000 forint növényvédelmi bírság megfizetésére kötelezte, egyidejűleg a fenti területre a közérdekű védekezést elrendelte. A felperes fellebbezésében az időjárási és domborzati körülményekkel indokolta a terület lekaszállásának elmaradását, és vitatta a fertőzöttség 95%-os arányát. Egyúttal bejelentette, hogy 2005. szeptember 7. napján a mulasztást pótolta, a területet lekaszáltatta.

Az alperes az elsőfokú határozatokat helybenhagyta a 3185/2/2005. iktatószámú határozatával, majd határozatának indokolását 2006. június 6. napján - a növényvédelmi bírság összezszerűsége vonatkozásában - módosította.

A közérdekű védekezés költségét az elsőfokú hatóság külön határozatában 2006. január 18. napján 61.639 forintban állapította meg.

A felperes keresetében az alperes határozatának hatályon kívül helyezését és a növényvédelmi bírság, valamint a védekezési költség megfizetése alóli mentesítését kérte.

A per első tárgyalásán módosított keresetében állította, hogy az alperes a tényállást nem tisztázta. Már vitatta, hogy a fényképfelvételeken a tulajdonában álló területek láthatók, továbbá azt is, hogy a parlagfűvel való szennyezettség 95%-os mértékű volt. Hivatkozott arra, hogy a védekezési kötelezettségének folyamatosan és az előírt határidő előtt is eleget tett, így az azonnali védekezés elrendelésének szükségessége nem állt fenn. Állította, hogy az időjárási és terep viszonyok miatt előbb nem, csak 2005. szeptember 7. napján lehetett elvégezni a kaszálást.

Az elsőfokú bíróság tanú kihallgatást foganatosított a helyszíni szemle körülményeiről, a fényképfelvételek elkészítésének helyéről, és módjáról. A felperes indítványán kirendelt igazságügyi földmérési szakértő a perbeli ingatlanokon 2007. május 9. napján helyszíni szemlét tartott. Megállapította, hogy a helyszíni jegyzőkönyv mellékletében szereplő, GPS technikával rögzített koordinációs pontok a felperes tulajdonában álló ingatlanokra esnek, az elkészített fényképfelvételek alapján azonban a szakértő nem tudta beazonosítani a felperesi ingatlanokat, egyrészt a kép közeli volta, másrészt az azonosítási pontok hiánya miatt.

Az elsőfokú bíróság az alperes határozatát - az elsőfokú határozatra is kiterjedően - hatályon kívül helyezte a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 339.§-ának (1) bekezdése alapján. Döntésében utalt a közigazgatási eljárásban még alkalmazott, az államigazgatási eljárásról szóló 1957. évi IV. törvény (Áe.) 26.§-ára és kiemelte, hogy az egyedi körülmények (ingatlan-nyilvántartási és speciális domborzati viszonyok, időjárási körülmények) miatt a perbeli esetben nem elegendő a jogsértés bizonyításához a helyszíni szemléről felvett jegyzőkönyv és fényképfelvétel. A lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként megállapította - mivel sem a tanúk, sem a szakértő a felmerült kétséget nem oszlatta el -, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján a terület nem azonosítható be, és így a rendelkezésre álló adatokból jogkövetkeztetések sem vonhatók le, különösen nem alkalmazható egy nagyobb összegű bírság szankció. Az

alperes terhére értékelte azt a körülményt, hogy a szemlét nem az elvárható gondossággal folytatta le, a tényállás felderítése során nem a jogszabályok szerint járt el, az eljárása tények megállapítására nem volt alkalmas, így erre jogszerű, megindokolható és felülbírálható döntés nem volt alapítható. Megállapította, hogy az elsőfokú, közérdekű védekezés költségének viseléséről rendelkező határozat bírósági felülvizsgálatára nem volt mód.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését kérte. Álláspontja az volt, hogy az elsőfokú bíróság az ügy érdemét érintően nem megfelelően értelmezte, ezért a jogerős ítélet sérti a növényvédelemről szóló 2000. évi XXXV. törvény (Ntv.) 5.§-ának (1) és (3) bekezdését, 7.§-át, 7/A.§-át. Állította továbbá, hogy az elsőfokú bíróság a helyszíni ellenőrzés időpontja (2005.december 9.) miatt tévesen alkalmazta az Áe. rendelkezéseit, megsértve a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) nem nevesített rendelkezését a törvény hatályára vonatkozóan. Hivatkozott arra is, hogy a felperes a közokirattal ellentétes állítását nem igazolta a Pp. 195.§-ának (5) bekezdése szerint, mulasztását korábban elismerte, így az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat tévesen értékelte, megsértve ezzel a bizonyítékok mérlegelésének szabályát. A védekezési kötelezettség objektív felelősségi rendszerére figyelemmel a mulasztás kimentésére nem látott lehetőséget.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte, fenntartva a korábbi jogi álláspontját. A felvett jegyzőkönyvet nem tartotta elegendő és hiteles okirati bizonyítéknak. Utalt a szakértő megállapításaira, és vitatta, hogy elismerte volna mulasztását.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

Az elsőfokú bíróság a Ntv. felülvizsgálati kérelemben nevesítette rendelkezéseit nem sértette, mivel a jogerős ítéletében eljárási jogszabálysértés miatt helyezte hatályon kívül - az elsőfokú határozatra is kiterjedő hatállyal - az alperes határozatát, így az ügy érdemében - az alább indokolt téves jogi álláspontja miatt - nem foglalt állást. Mivel az ügy érdemét nem vizsgálta, az anyagi jogszabályokat nem alkalmazta, így azokat nem is értelmezhetette tévesen.

A jogerős ítélet nem sértette a Ket. 171.§-ának (1) bekezdését, mert a Ket. rendelkezéseit e jogszabályhely alapján a törvény

hatálybalépése után indult ügyekben és a megismételt eljárásokban kell alkalmazni. A perbeli esetben a hatósági ellenőrzés időpontja 2005. szeptember 6. napja volt, nem pedig az alperes által tévesen hivatkozott 2005. december 9., így az eljárás az Áe. 13.§-ának (1) bekezdése alapján az ellenőrzés napján indult meg, melyre a Ket. szabályai a 171.§-ának (1) bekezdése szerint nem vonatkoztak. Ennek megfelelően az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor az Áe. rendelkezései alapján bírálta el a felperes eljárási kifogásait.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítás eredményének mérlegelése során azonban a Pp. 206.§-ának (1) bekezdését megsértve járt el, amikor a bizonyítási eljárás során felmerült valamennyi bizonyítékot egyenként és összességben nem, csupán részben értékelte, és téves következtetést vont le a tények igazoltsága körében és állapította meg, hogy az alperes megsértette az Áe. 26.§-ának (1) bekezdését.

A Ntv. 5.§-ának (3) bekezdése szerinti földhasználói kötelezettség teljesítésének ellenőrzése során az eljáró hatóság feladata - a tényállás feltárása körében - az ingatlan beazonosítására alkalmas adatainak meghatározása, továbbá a parlagfűvel való fedettség mértékének megállapítása. Az alperes mindkét irányban eleget tett tényfeltárási kötelezettségének az alábbiak szerint.

A helyszíni szemle megtartását a felperes nem vonta kétségbe, azt tanú nyilatkozatok is igazolták. A rendelkezésre álló bizonyítékok közül a helyszínen használt GPS készülék adatai - a szakértő által megerősítetten is - a felperesi ingatlanok koordinátáit rögzítette, ezek hitelességét a felperes nem kérdőjelezte meg. Az ellenőrzés tehát a készülék adatai által igazoltan a felperesi ingatlanokat érintette, melyet az elsőfokú bíróság - mint bizonyítékot - figyelmen kívül hagyott.

Az ingatlan parlagfűvel borítottságát a helyszíni jegyzőkönyvön túlmenően a peres eljárás során meghallgatott két hatósági személy nyilatkozata is alátámasztotta. Az elsőfokú bíróság tévesen rekesztette ki a releváns bizonyítékok köréből azt a körülményt, hogy a felperes az elsőfokú határozat elleni fellebbezésében és a keresetében is elismerte, hogy területén a védekezést 2005. szeptember 7. napjáig nem végezte el, ennek indokánál hivatkozott nem bizonyított körülményekre hivatkozott. E nyilatkozat önmagában igazolta, hogy a területen a parlagfűvel fedettség fennállhatott. Helyesen utalt az alperes arra, hogy a bíróságnak a bizonyítékok értékelése során a felperes személyes nyilatkozatait is figyelembe kellett volna vennie. A parlagfűvel való lefedettség tekintetében a két eljáró személy, a felperes, és V.Á.G. indokolatlanul mellőzött nyilatkozata is alátámasztotta a határozati megállapításokat, és e körben a fényképfelvételek is kellő bizonyító erővel bírnak.

A bizonyítékok értékelése során az elsőfokú bíróság túlzott jelentőséget tulajdonított a szakértő azon megállapításának és a tanúk azon nyilatkozatainak, hogy az egyik bizonyítékon - a fényképfelvételeken - a felperesi terület nem ismerhető fel. Az ellenőrzött terület azonosítását nem csak a fényképfelvételek szolgálták, hanem a GPS koordináták is. A GPS adatok hitelessége, felperesi ingatlant beazonosító volta a perben a bizonyítási eljárás eredményeként nem dőlt meg.

Helytállónan hivatkozott az alperes arra is, hogy a felperes a feltárt és a közokiratba foglalt tényeket a lefolytatott bizonyítási eljárás során - a Pp. 195.§-ának (6) bekezdése ellenére - sikeresen nem cáfolta meg, mert a felperesi ingatlan beazonosítását szolgáló GPS adatokat, a hatósági ellenőrzést végző két személy tapasztalatait rögzítő jegyzőkönyvi megállapításokat, a kihallgatott más tanúk nyilatkozata és a szakértő véleménye nem döntötte meg.

A fentiek szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítékok és a rendelkezésre álló perbeli nyilatkozatok értékelését - a Pp. 206.§-ának (1) bekezdését sértve - részben és hiányosan végezte el, így téves következtetésre jutott az alperesi eljárás jogszerűsége tekintetében, mert az alperes a döntéshozatalhoz szükséges tényeket teljes körűen és szükséges mértékben feltárta, melyet a peres eljárásban lefolytatott bizonyítás alapjaiban nem cáfolt meg.

A fentiek alapján a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a jogerős ítélet a fent részletezett jogszabályokat megsértette, mert az alperes a kellően feltárt tények alapján, a bizonyítékok okszerű mérlegelésével és a vonatkozó jogszabályi rendelkezések megfelelő alkalmazásával jogszerű döntést hozott, mely okból annak hatályon kívül helyezése jogsértő volt.

A fentiekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275.§-ának (4) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte és a felperes - alaptalan - keresetét elutasította.

A felperes a Pp. 270.§-ának (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78.§-ának (1) bekezdése alapján köteles az alperesnek az elsőfokú és a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségeit megfizetni. A 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§-ának (2) bekezdése alapján köteles a kereseti és a felülvizsgálati illetéket viselni.

Budapest, 2008. november 26.

Dr. Kaszainé dr. Mezey Katalin sk. a tanács elnöke,
Tóth Kincső sk. előadó bíró, Dr. Márton Gizella sk. bíró

Dr.

